

[Fuglsang.]

og for øvrigt midt i Europas hjerte? Ikke med nogen særlig stor ret. Allerede i september 1944, da stormagterne fastsatte Tysklands opdeling i besættelseszoner, blev Berlins status fastsat således, at den ikke skulle være en særlig zone, men et fælles administrativt, kontrolmæssigt organ for hele Tyskland og vel at mærke et Tyskland, som bl. a. efter Potsdamaftalen skulle forblive en økonomisk enhed. Det er bl. a. det, vi skal tage i betragtning, når vi skal drøfte udviklingen omkring Berlin.

Der er talt om, at det var Sovjetunionen, som i og for sig skabte krisen omkring Berlin. Det er ikke rigtigt. Det kan man kun for alvor sige, hvis man fuldstændig slår en streg over fortiden. Krisen omkring Berlin begyndte i 1948 på det tidspunkt, da man i vest ved at bryde Postdamaftalen gennemførte sin ensidige valutaordning. På det tidspunkt gennemførtes luftbroen, på det tidspunkt opstod den krise omkring Berlin, som til dato har holdt sig, og som har gjort Berlin til et af centrene i den kolde krig.

Til slut: den højtærede minister understregede stærkt nødvendigheden af at sætte alle kræfter ind på at bevare freden; også deri har ministeren ret, ikke mindst fordi vi i vor tid så at sige lever og ånder i atomkrigens skygge. Hvad det betyder, er vi måske næppe i stand til at fatte, selv om vi har Hiroshimas klare vidnesbyrd, selv om vi erindrer de japanske fiskere, som blev ofre for det første amerikanske brintbombeforsøg, selv om 9 000 videnskabsmænd verden over har fortalt, hvad der vil ske, hvis der kommer en atomkrig, og for øvrigt også hvad fortsatte forsøg med atomvåben betyder. Men selv om vi ikke forstår dette, forstår vi, hvor vigtigt det er, at alt sættes ind på at sætte en stopper for atomkrigen og at hindre fortsatte prøvesprængninger. Det er ud fra dette ønske, at millioner og atter millioner af mennesker har rejst kravet, og det er for øvrigt rejst også i FN, f. eks. af Sovjetunionen så tidligt som i maj 1955.

Man har nogle gange nævnt Sovjetunionens stivhed som hindring for, at man kan nå et resultat, og man kræver eksempler på god vilje. Det må vel være tilladt at henvise til, at Sovjetunionens regering den

31. marts i fjor netop for at vise god vilje ensidigt indstillede sine forsøg, medens USA og England i stedet for at følge efter fra den dato og frem til december gennemførte 60 prøvesprængninger. Et af motiverne for denne vægning var, at det ikke ville være muligt at kontrollere, om et sådant stop virkelig blev gennemført, men eksperter har nævnt, at dette virkelig er muligt; det eneste, det drejer sig om, er viljen.

Det vil altså kunne lade sig gøre at gennemføre en anden politik og nå frem til afspænding. En forudsætning er god vilje hos regeringerne; en forudsætning er forståelse hos folkene, at de ikke glemmer Nordahl Griegs ord om, at det mest upolitiske, et neutralt menneske kan drive sig til, er at blive et offer for politik. Det vil sige, at menneskene må forstå, at af dem selv afhænger det, om de skal være med til at skabe deres egen fremtid eller blive ofre for andres politik.

Aksel Larsen: I den redegørelse, der skulle være et svar på forespørgslen, udtalte den højtærede udenrigsminister, at forespørgslen falder på et hensigtsmæssigt tidspunkt, dels fordi det nu er trekvart år siden, en tilsvarende redegørelse er givet her i folketinget, dels fordi der har udspillet sig og udspiller sig en række alvorlige og betydningsfulde verdenspolitiske begivenheder.

Det er jo så sandt, som det er sagt, men det rejser med det samme to spørgsmål, og det første er: hvad er regeringens stilling til disse verdenspolitiske begivenheder og deres mulige følger? Udenrigsministeren omtalte dem, men gav kun i meget ringe omfang for enkelte spørgsmåls vedkommende besked om regeringens synspunkter, og på en enkelt eller to undtagelser nær gav han ingen oplysning om, at regeringen havde en mening om spørgsmålene, endside at den havde tilkendegivet denne mening bl. a. over for stormagterne. Skal man henholde sig til udenrigsministerens redegørelse, er det ikke uberettiget at spørge: har Danmark — repræsenteret ved regeringen — nogen udenrigspolitik? Hvis det har, hvorfor kommer denne da ikke til udtryk? Er der ikke noget, der hedder udenrigspolitisk initiativ, og hvorfor kan regeringen ikke tænke sig at tage et sådant i spørgsmål af den vitalste interesse for vort land?